

Brüsszel, 2024. október 14.
(OR. en)

14459/24

CLIMA 355
ENV 996
ONU 115
DEVGEN 147
ECOFIN 1140
ENER 502
MAR 159
AVIATION 138
ICAO 44

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2024. október 14.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	14218/24
Tárgy:	Az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) Felei 29. Konferenciájának (COP 29) előkészítése (Baku, 2024. november 11–22.) – A Tanács következtetései

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti témáról szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2024. október 14-i, 4050. ülésén jóváhagyott.

**Az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) Felei 29.
Konferenciájának (COP 29) előkészítése**

(Baku, 2024. november 11–22.)

– A Tanács következtetései –

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA:

AZ ÉGHAJLAT-POLITIKAI FELLÉPÉS SÜRGŐSSÉGE

1. **HANGSÚLYOZZA**, hogy az éghajlatváltozás olyan egzisztenciális fenyegetést jelent az emberiségre, az ökoszisztémákra és a biológiai sokféleségre, valamint a békére és a biztonságra nézve, amely egyetlen országot, területet vagy régiót sem kímél; **MÉLY AGGODALMÁT FEJEZI KI** amiatt, hogy világszerte egyre intenzívebbek és gyakoribbak a szélsőséges időjárási események, ideértve a hőhullámokat, az erdőtüzeket, az aszályokat és az árvizeket; **SAJNÁLATÁT FEJEZI KI** ezeknek az emberi egészségre, a biológiai sokféleségre, a szárazföldi és a tengeri ökoszisztémákra gyakorolt hatásai és a halálesetek növekvő száma miatt; továbbá **HANGSÚLYOZZA**, hogy ebben a kritikus évtizedben rendkívül sürgető megerősíteni az éghajlati vészhelyzetre adott globális választ azáltal, hogy minden ország olyan ambiciózus és jelentősen megerősített mérséklési és alkalmazkodási intézkedéseket hoz a Párizsi Megállapodás céljaival összhangban, amelyek hozzájárulnak az emberek, megélhetésük, a gazdaság, az élelmiszerrendszerek, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelméhez;
2. **HANGSÚLYOZZA**, hogy az egész világon gyorsan át kell állni a klímasemleges, reziliens, természetbarát, körforgásos és erőforrás-hatékony gazdaságokra és társadalmakra, ami új és tisztességes munkahelyeket és növekedést biztosít világszerte. Ennek az átállásnak olyan ütemben és léptékben kell végbemennie, amely összhangban áll azzal a céllal, hogy a globális felmelegedés 1,5 °C-os szinten tartása elérhető maradjon, továbbá igazságosnak és inkluzívnak kell lennie, elő kell mozdítania az emberi jogokon alapuló megközelítést, és biztosítani kell, hogy senki ne maradjon ki. **VÁRAKOZÁSSAL TEKINT** a globális partnerekkel való együttműködés elé az átállásban rejlő lehetőségek kiaknázása és az átállással kapcsolatos kihívások kezelése érdekében;

3. RÁMUTAT azokra a lehetőségekre és járulékos előnyökre, amelyeket az ambiciózus éghajlat-politikai fellépés teremt úgy bolygónk és a globális gazdaság, mint – a jobb életszínvonal, az egészség, a jobb vízbiztonság, a fenntartható élelmiszerrendszerek és a megfizethető energiaárak formájában – az emberek számára. KIEMELI, hogy a gazdasági versenyképesség megőrzése és a társadalmi befogadásnak az oktatásba, a tudományba, az innovációba, valamint a zöld munkahelyekbe és készségekbe való beruházás révén történő előmozdítása mellett minden társadalom a javára fordíthatja az új zöld gazdasági modellre való igazságos és méltányos zöld átállást. EMLÉKEZTET arra, hogy a tétlenség költsége messze meghaladja a rendezett és igazságos átállási pályák költségét. Továbbá ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy a Párizsi Megállapodás és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend, valamint az addisz-abebai cselekvési program végrehajtása szorosan összekapcsolódik egymással;
4. ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy az éghajlatváltozás kezelésére irányuló intézkedések megteremtése során minden félnek védenie kell, tiszteltetben kell tartania, elő kell mozdítania és figyelembe kell vennie saját kötelezettségeit az emberi jogok, a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való jog, az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatban foglaltaknak megfelelően az őslakos népek jogai, továbbá a helyi közösségek, a migránsok, a gyermekek és a fiatalok, az idősek, a fogyatékkal élő személyek és a kiszolgáltatott helyzetben lévők jogai, valamint a nemek közötti egyenlőség, a nők és lányok társadalmi szerepének megerősítése és a generációk közötti méltányosság vonatkozásában. Ezzel összefüggésben ELISMERI az emberi jogoknak az éghajlatváltozás kontextusában történő előmozdításával és védelmével foglalkozó különleges előadó által végzett munkát. HANGSÚLYOZZA, hogy a klímasemleges és reziliens bolygó megvalósítását célzó globális átállás során kulcsfontosságú az érdemi közéleti részvétel, szerepvállalás és tájékozódás, így a civil társadalom, a fiatalok és minden érdekelt fél esetében is, mégpedig a társadalmi igazságosság, a méltányosság és az inkluzivitás előmozdítása érdekében. ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy az EU továbbra is elkötelezett ezen értékek mellett;

5. TUDATÁBAN VAN a biológiai sokféleség csökkenése, az éghajlatváltozás, a szennyezés és a földterület-degradáció közötti kölcsönös függőségnek; ISMÉTELTEN aggodalmát fejezi ki az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a szennyezés által okozott, egymással összefüggő és egymást kölcsönösen erősítő, az egész bolygóra kiterjedő hármass válság súlyossága és sürgőssége miatt, továbbá az elsivatagosodás, a földterület- és talajdegradáció, valamint az óceánok állapotának romlása, a vízhiány, az árvizek, az aszályok és az erdőirtás miatt, amelyek globális fenyegetést jelentenek a fenntartható fejlődésre nézve. MEGERŐSÍTI elkötelezettségét e vészhelyzetek olyan, hatékony, integrált és koherens módon történő kezelése mellett, amely kölcsönösen előnyös stratégiákat foglal magában, erős társadalmi és környezeti biztosítékokkal, többek között természetalapú megoldások, a biológiai sokféleség megőrzése és az ökoszisztémák helyreállítása révén; HANGSÚLYOZZA, hogy a minimálisra kell csökkenteni a kompromisszumokat, mindenekelőtt a föld és a biomassza használata tekintetében; SZILÁRDAN ELKÖTELEZETT a Párizsi Megállapodás és a biológiai sokféleségre vonatkozó kunming-montreali globális keret egymást kölcsönösen támogató végrehajtása, valamint a globális talajdegradáció-semlegesség megvalósítása mellett, továbbá szorosabb és megerősített együttműködésre, valamint az ezen és más multilaterális megállapodások közötti szinergiák megerősítésére SZÓLÍT FEL;
6. KIEMELI, hogy a Biológiai Sokféleség Egyezmény Felel Konferenciájának 16. ülése, az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) Felel Konferenciájának 29. ülése, valamint az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény (UNCCD) részes felel konferenciájának 16. ülése egyedülálló lehetőséget kínál a riói egyezmények számára ahhoz, hogy kölcsönösen támogassák egymást, valamint az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjét és annak fenntartható fejlődési céljait, továbbá TÁMOGATJA a nemzetileg meghatározott hozzájárulásokkal, a nemzeti alkalmazkodási tervekkel és a nemzeti biodiverzitási stratégiákkal és cselekvési tervekkel kapcsolatos fokozott nemzeti szintű együttműködést, csakúgy mint a riói egyezmények közös kapcsolattartó csoportjának az ezek közötti együttes munka lehetőségeinek feltárására irányuló munkáját;

7. úgy TEKINTI, hogy a jövőről szóló csúcstalálkozó kritikus mérőföldkő a multilaterális rendszer tekintetében és a fenntartható fejlődési célok megvalósítása szempontjából. ÜDVÖZLI az arra irányuló nemzetközi erőfeszítéseket, hogy az egész emberiség és a jövő nemzedékei érdekében konkrét lépésekre kerüljön sor a mostani és a jövőben felmerülő kihívásokra és lehetőségekre való reagálás érdekében, ideértve a globális pénzügyi struktúra reformját is, hogy választ lehessen adni a különösen a fejlődő országok által tapasztalt súlyos gazdasági kihívásokra, például az adósságállomány miatti sebezhetőségekre, az inflációra és az éghajlatváltozás hatásaira, tiszteletben tartva ugyanakkor a nemzetközi pénzügyi szervezetek megbízatását és folyamatait;
8. SÚLYOS AGGODALMÁNAK AD HANGOT amiatt, hogy a világszerte dúló fegyveres konfliktusok – azon túl, hogy hatalmas emberi szenvedést okoznak – károsítják az éghajlatot és a környezetet, valamint kockázatot jelentenek a hármas környezeti válság kezelésére irányuló hatékony globális fellépésre nézve. HANGSÚLYOZZA, hogy a háborúk – amellet, hogy aláássák a globális biztonságot és stabilitást – súlyos negatív másodlagos hatást gyakorolnak az energia- és élelmezésbiztonságra, ezért a nemzetközi közösségnek sürgősen és határozottan foglalkoznia kell velük. ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy a lehető leghatározottabban elítéli Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját, amely nemcsak súlyosan sérti a nemzetközi jogot, valamint rengeteg emberéletet követel és káros egészségügyi hatásokat gyakorol, többek között a polgári lakosság körében, hanem közvetlen természeti károkat és hosszú távú környezetkárosodást is okoz, veszélyt jelent a nukleáris biztonságra, továbbá késlelteti az éghajlatváltozással kapcsolatos, égetően szükséges fellépést. SZEM ELŐTT TARTVA, hogy Oroszország a nemzetközi jog értelmében elszámoltatható az Ukrajna elleni agressziója által okozott károkért, üdvözli az Ukrajnának okozott károk nyilvántartásának létrehozását és a követelésekkel foglalkozó bizottság folyamatban lévő előkészítését, amelyek az első lépést jelentik egy olyan teljes körű mechanizmus létrehozása felé, amelynek célja Ukrajna kártalanítása az Oroszország agressziója által okozott háborús károkért, beleértve a környezeti károkat is. Emellet ISMÉTELTEN MEGERŐSÍTI az Európai Tanács által a legújabb közel-keleti fejleményekkel kapcsolatban kifejezett komoly aggályokat;

9. KIEMELI az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) hatodik értékelő jelentése által az első globális értékelés pozitív kimeneteléhez tett hozzájárulás fontosságát. HANGSÚLYOZZA a fellépési megoldásokra vonatkozóan abban foglalt értékelések szakpolitikai relevanciáját, és ALÁHÚZZA annak fontosságát, hogy a második globális értékelésre irányuló hetedik értékelési ciklus keretében az IPCC valamennyi munkacsoportja teljeskörűen és időben elkészítse termékeit, mivel továbbra is a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismeretek képezik az éghajlat-politikai fellépés sarokkövét;

A BAKUBAN ELÉRNI KÍVÁNT EREDMÉNYEK

10. SÜRGETI, hogy Bakuban olyan ambiciózus és kiegyensúlyozott eredmény szülessen, amely i. a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismeretek, különösen a legfrissebb IPCC-jelentések fényében elérhető közelségben tartja az 1,5 °C-os hőmérsékleti célt, ii. mindannyiunkat közelebb visz a hosszú távú reziliencia megvalósításához, és iii. az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásával kapcsolatos új, hatékony, elérhető és ambiciózus számszerűsített kollektív célt foglal magában;
11. ÜDVÖZLI az Egyesült Arab Emírségek, Azerbajdzsán és Brazília mint a COP elnökségei (trojka) által tovább folytatandó, az 1,5 °C-os misszióhoz vezető ütemtervet (*Road map to Mission 1.5°C*), és FELSZÓLÍTJA a trojkát, hogy ezentúl is töltsön be vezető szerepet az 1,5 °C-os hőmérsékleti célhoz igazodó, ambiciózusabb nemzetileg meghatározott hozzájárulások elősegítésében, fokozva a politikai lendületet és előmozdítva az ambíciószintet a Párizsi Megállapodás különböző ágain belül, a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismeretek alapján;
12. ALÁHÚZZA, hogy a globális értékelésről szóló határozat valamennyi aspektusára kollektíven kell építeni és azokat kollektíven kell végrehajtani, valamint a Párizsi Megállapodás szerinti valamennyi releváns munkafolyamatban figyelembe kell venni. HANGSÚLYOZZA, hogy a globális értékelésről szóló határozatot különösen a nemzetileg meghatározott hozzájárulások közelgő fordulója, valamint a globális értékelésről szóló éves párbeszéd, az egyesült arab emírségeki párbeszéd, a mérséklési munkaprogram és az igazságos átmenetre vonatkozó munkaprogram keretében kell végrehajtani. KIEMELI, hogy az egyesült arab emírségeki párbeszéd különösen fontos annak biztosítása szempontjából, hogy a globális értékelésről szóló határozat végrehajtása teljes egészében sikeres legyen;

13. HANGSÚLYOZZA a mérséklési munkaprogram fontosságát az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló törekvéseknek és a végrehajtásnak ebben a kritikus évtizedben, a globális értékelés kiegészítéseként történő sürgős fokozása szempontjából, és VÁLLALJA, hogy továbbra is konstruktívan együttműködik a Felekkel és a nem részes érdekelt felekkel a levont tanulságok cseréje, a szinergiák azonosítása és a több érdekelt fél közötti együttműködés megerősítése érdekében, mégpedig a szilárd hazai politikák előmozdítása és annak feltárása céljából, hogy az ágazati politikák hogyan támaszthatják alá az éghajlat-politikai fellépést és törekvéseket, valamint annak lehetővé tétele érdekében, hogy az országok előrelépést tegyenek jövőbeli kötelezettségvállalásaik végrehajtása és fokozása terén, hogy együttesen elérhető közelségben tartsák az 1,5 °C-os hőmérsékleti célt. ÜDVÖZLI, hogy a 2024-ben a „Városok: épületek és városi rendszerek” (*cities: buildings and urban systems*) a mérséklési munkaprogram témája. AGGODALMÁT FEJEZI KI amiatt, hogy a mérséklési munkaprogram folyamata keretében eddig nem történt előrelépés. FELSZÓLÍTJA az összes Felet, hogy konstruktívan folytassanak érdemi megbeszéléseket a mérséklési intézkedésekről, és támogassanak egy olyan érdemi és ambiciózus döntést a mérséklési munkaprogramról a COP 29 során, amely figyelembe veszi a mérséklési munkaprogram szerinti, a globális párbeszédekkel és a beruházásokra összpontosító rendezvényekkel kapcsolatos magas szintű üzenetek, és egyben a globális értékelés keretében elért eredményekre épít, valamint elvárásokat fogalmaz meg a nemzetileg meghatározott hozzájárulások közelgő fordulójával kapcsolatban. TUDATÁBAN VAN annak, hogy a mérséklési munkaprogram hozzájárulhat az új, magas ambíciószintű nemzetileg meghatározott hozzájárulások kidolgozásához, és katalizatori szerepet tölthet be a köz- és magánszféra érdekelt feleinek az UNFCCC-n túli fellépései tekintetében, új munkahelyeket és növekedést teremtve világszerte;
14. HANGSÚLYOZZA az igazságos átmenetre vonatkozó munkaprogram jelentőségét; KÖTELEZETTSÉGET VÁLLAL és FELSZÓLÍTJA valamennyi Felet is arra, hogy konstruktívan működjenek együtt az igazságos átmenet emberközpontú, senkit sem hátrahagyó pályáit illetően, és fokozzák az ahhoz szükséges kapacitást, hogy saját országukban inkluzív, érdemi és tényleges szociális párbeszéd, továbbá valamennyi érdekelt fél – köztük a nem részes érdekelt felek – teljes körű, egyenlő és érdemi részvételén alapuló igazságos átállás valósuljon meg;

15. EMLÉKEZTET a nemzetközi klímafinanszírozásról szóló, 2024. október 8-i tanácsi következtetésekre; HANGSÚLYOZZA annak fontosságát, hogy megállapodás jöjjön létre az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásával kapcsolatos új, számszerűsített kollektív célról, és ÚJÓLAG MEGERŐSÍTI, hogy az EU konstruktív szerepet vállal a tanácskozásokon. ALÁHÚZZA, hogy széles körű és transzformatív megközelítésre van szükség a klímafinanszírozás globális keretének összefüggésébe helyezett új cél kialakítása során, amely keretben minden finanszírozási forrás – belföldi és nemzetközi, köz- és magánforrás – kiegészíti és kölcsönösen támogatja egymást, és ahol a finanszírozási módok különböző kombinációit veszik figyelembe. KIEMELI, hogy a klímafinanszírozás a globális éghajlat-politikai célok elérésének egyik eszköze. Ezzel összefüggésben HANGSÚLYOZZA egy integrált többszintű megközelítés fontosságát az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásával kapcsolatos új, számszerűsített kollektív cél tekintetében. ALÁHÚZZA, hogy a célnak tágabban kell tükröznie a klímafinanszírozás mozgósítására irányuló, olyan intézkedések révén megvalósuló globális és belföldi erőfeszítéseket, amelyek célja a támogató környezet megerősítése annak érdekében, hogy a finanszírozás áramlása globálisan összhangba kerüljön a Párizsi Megállapodás céljainak teljesítése felé vezető pályával, és élénkítse a beruházásokat, mindenekelőtt a fejlődő országokban. Helyénvaló, hogy a nyújtott és mozgósított nemzetközi klímafinanszírozás képezze ennek a központi elemét, és hogy az a hozzájárulók szélesebb csoportjától származzon, beleértve a hozzájárulásra képes országokat is. A hozzájárulók csoportjának ilyen kibővítése lehetőséget kínál a kiszolgáltatott helyzetben lévő országok és közösségek támogatására szánt finanszírozás növelésére, és tükrözi a velük szembeni erős globális szolidaritást. HANGSÚLYOZZA, hogy ki kell bővíteni a hozzájárulók csoportját, ami előfeltétele egy olyan ambíciózus, az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásával kapcsolatos új, számszerűsített kollektív célnak, amely tükrözi a vonatkozó gazdasági képességeknek és a globális ÜHG-kibocsátások arányának az 1990-es évek eleje óta bekövetkezett növekedését és a növekedés dinamikus jellegét. ELISMERI, hogy – a globális erőfeszítések részeként – a fejlett országoknak továbbra is vezető szerepet kell vállalniuk a klímafinanszírozás különféle forrásokból, eszközökből és csatornákból történő mozgósításában. HANGSÚLYOZZA, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásával kapcsolatos új, számszerűsített kollektív cél központi elemét olyan célzott módon kell felhasználni, amely hatékony, hozzáférhető és hatásos támogatást biztosít különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő országok és közösségek számára ahhoz, hogy helyi szinten eredményeket érjenek el. Továbbá ELISMERI, hogy számos fejlődő ország már most is nyújt és mozgósít klímafinanszírozást, többek között célzott klímaalapok, multilaterális fejlesztési bankok, nemzeti fejlesztésfinanszírozási intézmények, valamint a Dél–Dél együttműködés révén. ÖSZTÖNZI az összes hozzájárulót, hogy számoljanak be a klímafinanszírozás rendelkezésre bocsátott és mozgósított összegéről, mégpedig az átláthatóság javítása, valamint a különböző finanszírozók és szereplők közötti szorosabb koordináció, kiegészítő jelleg és koherencia lehetővé tétele érdekében, mivel ez lehetőséget teremt további klímafinanszírozás ösztönzésére;

16. EMLÉKEZTET arra, hogy a Párizsi Megállapodás 6. cikke elősegítheti a globális felmelegedés korlátozása terén mutatkozó szakadék megszüntetésére irányuló további törekvéseket, feltéve hogy biztosított az átláthatóság és a környezeti integritás. HANGSÚLYOZZA, hogy továbbra is a belföldi kibocsátások csökkentésére kell összpontosítani, és hogy a kompenzáció nem használható fel a szükséges kibocsátáscsökkentés elhalasztására. FELSZÓLÍTJA a Feleket a konstruktív szerepvállalásra annak érdekében, hogy Bakuban olyan megállapodást érjenek el, amely hozzájárul a Párizsi Megállapodás hosszú távú céljaihoz, ösztönzi az ambíciószintet, elősegíti az előrelépést, támogatja az átalakító hatású beruházásokat, lehetővé teszi a fenntartható fejlődést és biztosítja a környezeti integritást, miközben fenntartja a szociális biztosítékokat, tiszteletben tartja, védi és érvényre juttatja az emberi jogokat, többek között az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatban foglalt emberi jogokat, valamint védi a biológiai sokféleséget és a természetes elnyelőket az éghajlattal kapcsolatos kockázatokkal szemben. FELSZÓLÍT a 6. cikk szerinti átfogó szabályok kidolgozására a következők érdekében: hozzájárulás a szükséges fokozott globális ambíciószinthez és a kibocsátáscsökkentés eléréséhez az 1,5 °C-os hőmérsékleti célkitűzéssel és a klímasemlegességre való igazságos átállással összhangban; a kétszeres beszámításnak és az olyan kibocsátási pályákon való bezáródásnak az elkerülése, amelyek nem egyeztethetők össze a párizsi célokkal, vagy amelyek jelentős visszakerülési kockázattal járó mérséklési lehetőségekre támaszkodnak; a fenntartható fejlődés további előmozdítása és összességében a környezeti integritás biztosítása a kínálat, a kereslet és a folyamatok, a robusztus elszámoltathatóság, az átláthatóság, a nyomon követés és az ambíciószint, valamint a mérséklési eredmények magas színvonala tekintetében;
17. ÖSZTÖNZI a Feleket, hogy minden kormányzati szinten tegyenek lépéseket annak érdekében, hogy előrelépést érjenek el az alkalmazkodásra vonatkozó globális cél tekintetében. ELKÖTELEZETT amellet, hogy hozzájáruljon az alkalmazkodási intézkedések terén tett előrelépés jobb nyomon követését szolgáló mutatókra vonatkozó, kétéves Egyesült Arab Emírségek–Belém munkaprogram megvalósításához, és FELSZÓLÍT minden Felet, hogy a COP 29 előkészítése során vegyenek részt a mutatókkal kapcsolatos szakértői munkában annak érdekében, hogy a COP 30-ig eredményeket lehessen elérni. BIZTATJA a Feleket, hogy terjesszenek elő, mozdítsanak elő és hajtsanak végre nemzeti cselekvési terveket, szakpolitikai eszközöket és tervezési folyamatokat vagy stratégiákat, és VÁLLALJA, hogy támogatja az arra irányuló munkát, hogy a nemzeti cselekvési tervek értékelése kedvező eredménnyel járjon Bakuban;

18. ALÁHÚZZA az éghajlatváltozással szembeni globális rezilienciára vonatkozó egyesült arab emírségei keret végrehajtásának fontosságát. HANGSÚLYOZZA, hogy az EU elkötelezett amellett, hogy ezt mind az Unión belüli erőfeszítései keretében, mind a nemzetközi együttműködése során megtegye. EMLÉKEZTET arra, hogy sürgősen fokozni kell az alkalmazkodási intézkedéseket, és biztosítani kell, hogy a keret végrehajtásra kerüljön és teljesítse ambiciózus célkitűzéseit, többek között a víz, az élelmiszer, az egészség és az ökoszisztémák tekintetében. HANGSÚLYOZZA, hogy az egyesült arab emírségei keret mutatóinak az alkalmazkodással kapcsolatosnak, megvalósíthatónak, érdekinek, egyértelműnek és megfigyelhetőnek kell lenniük, és támogatniuk kell az alkalmazkodás előrehaladásának értékelését a későbbi globális értékelések során;
19. ÜDVÖZLI az éghajlat-politikai fellépésnek a mezőgazdaság és az élelmezésbiztonság területén történő végrehajtásáról szóló új Sarm-es-Sejk-i közös munkaprogram keretében létrejött megállapodást, továbbá ELKÖTELEZI MAGÁT AMELLETT, hogy megkezdí a munkát a 2026. évi COP 31-ig elvégzendő tevékenységeit felvázoló, elfogadott ütemterv alapján. HANGSÚLYOZZA a fenntartható mezőgazdaságról, a reziliens élelmiszerrendszerekről és az éghajlat-politikáról a COP 28 keretében elfogadott egyesült arab emírségei nyilatkozat végrehajtását célzó munka folytatásának fontosságát, valamint azt, hogy sürgősen folytatni kell a fenntartható és reziliens élelmiszerrendszerek érdekében végzett munkát, és ELKÖTELEZETT az e tekintetben a partnerekkel való, folytatódó együttműködés mellett;
20. HANGSÚLYOZZA, hogy a nagy fokú átláthatóságot biztosító keretrendszer révén mind az intézkedések, mind a támogatások tekintetében megvalósuló elszámoltathatóság alapvető fontosságú lesz a Felek közötti bizalom kiépítéséhez és fenntartásához, amikor az összes Fél átlátható, megfelelő, teljes körű, összehasonlítható és következetes módon végrehajtja kötelezettségvállalásait. Minden felet FELSZÓLÍT ARRA, hogy legkésőbb az év végéig készítsék el és nyújtsák be első kétéves átláthatósági jelentésüket, és HATÁROZOTT SZÁNDÉKA, hogy maga is így járjon el, megjegyezve, hogy a legkevésbé fejlett országok és a fejlődő kis szigetállamok saját belátásuk szerint nyújthatják azt be;

21. HANGSÚLYOZZA, hogy fontos lezárni a megerősített limai munkaprogramnak, valamint e program nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési tervének felülvizsgálatát, továbbá hogy fontos kiterjeszteni e munkát a jövőre. TOVÁBBRA IS ELKÖTELEZETT a nemek közötti egyenlőségnek, valamint valamennyi nő és lány társadalmi szerepének világszerte történő előmozdítása, illetve megerősítése mellett, mivel az kulcsfontosságú a hatékony éghajlat-politikai fellépés, éghajlat-politikai célkitűzéseink elérése és a globális reziliencia megerősítése szempontjából. VÁRAKOZÁSSAL TEKINT az összes Féllel való együttműködés elé annak érdekében, hogy az UNFCCC-folyamat keretében folytatódjon a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére irányuló munka, valamennyi pont, létrehozott szerv és munkaprogram tekintetében. SÜRGET minden Felet, hogy biztosítsák a nők és lányok teljes körű, egyenlő, érdemi és biztonságos részvételét és vezető szerepét az éghajlat-politikai fellépés terén, mégpedig a kapacitásépítés, a tervezés, a döntéshozatal, a végrehajtás, a nyomon követés és a jelentéstétel révén, és EMLÉKEZTET az erre vonatkozó kötelezettségvállalására;

A FELLÉPÉS, AZ AMBÍCIÓSZINT, A LEHETŐSÉGEK ÉS A TÁMOGATÁS FOKOZÁSA

22. NAGYRA ÉRTÉKELI az Egyesült Arab Emírségek kormánya által a COP 28 elnökségének ellátása érdekében tett erőfeszítéseket, és ÜDVÖZLI az úttörő jelentőségű egyesült arab emírségek konszenzust, amely rávilágít a fosszilis tüzelőanyagok korszakának lezárására azzal, hogy előkészíti a klímasemleges gazdaságokra való gyors, igazságos és méltányos – a globális felmelegedés 1,5 °C-ra történő korlátozásával összhangban álló, mélyreható, gyors és tartós kibocsátáscsökkentéssel alátámasztott – globális átállást;
23. HANGSÚLYOZZA, hogy a felmelegedés 1,5 °C-ra való korlátozása kollektív erőfeszítést és további lépéseket követel meg minden országtól, különösen a jelentős gazdaságoktól ebben a kritikus évtizedben. Szükségessé teszi továbbá, hogy a globális üvegházhatásúgáz-kibocsátás (ÜHG-kibocsátás) legkésőbb 2025 előtt tetőzzön, 2019-hez képest 2030-ra mintegy 43 %-kal, 2035-re pedig 60 %-kal csökkenjen, valamint azt, hogy a nulla nettó ÜHG-kibocsátás a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2050-re megvalósuljon;

24. SÜRGET minden Felet, hogy a jóval a COP 30 előtt benyújtandó nemzetileg meghatározott hozzájárulások gyors és ambiciózus végrehajtása és fokozása révén kövessék és tükrözzék a globális értékelésről szóló határozatban elfogadott globális erőfeszítéseket, a Párizsi Megállapodással összhangban. EMLÉKEZTET a globális értékelésről szóló határozatban foglalt, az alábbiakra irányuló felszólításra: minden olyan Fél, amely még nem tette meg, a nemzetileg meghatározott hozzájárulásaiban szükség szerint vizsgálja felül és erősítse meg a 2030-ra vonatkozó célokat, hogy azokat 2024 végéig összhangba hozza a Párizsi Megállapodásban meghatározott hőmérsékleti céllal, továbbá a különböző nemzeti körülmények figyelembevételével sürgősen közölje vagy vizsgálja felül az alacsony üvegházhatásúgáz-kibocsátást támogató, hosszú távú fejlesztési stratégiáikat a nettó zero ÜHG-kibocsátást 2050-re megvalósító igazságos átállás érdekében. MÉLYSÉGES AGGODALOMMAL ÁLLAPÍTJA MEG, hogy a Párizsi Megállapodás részes feleinek jelenlegi nemzetileg meghatározott hozzájárulásai összességükben jelentősen elmaradnak attól, ami a globális felmelegedés 1,5 °C-ra való korlátozásához és a Párizsi Megállapodás hosszú távú céljainak eléréséhez szükséges, továbbá FELSZÓLÍT minden Felet, hogy szakpolitikáikat és intézkedéseiket igazítsák a Párizsi Megállapodással összhangban a nemzetileg meghatározott hozzájárulásaikban megállapított célértékekhez. HANGSÚLYOZZA, hogy i. a Párizsi Megállapodás elfogadása óta minden országnak, de különösen a meghatározó gazdaságoknak számottevő mértékben növelnie kellett volna nemzetileg meghatározott hozzájárulásának ambíciószintjét, ii. ezen országokban és gazdaságokban már tetőznie kellett volna az ÜHG-kibocsátásnak, vagy iii. minden ilyen országnak és gazdaságnak jeleznie kellett volna, hogy erre 2025 előtt sor fog kerülni, valamint nemzetileg meghatározott hozzájárulásaiban a gazdaság egészére kiterjedő, az összes ÜHG-t magában foglaló kibocsátáscsökkentési célokat kellett volna kitűznie;
25. KIEMELI, hogy az EU a globális értékelésre vonatkozó megbízatása alapján cselekszik, többek között az „Irány az 55%!” jogalkotási csomag végrehajtásával, amely lehetővé teszi majd az Európai Unió számára, hogy végrehajtsa a 2030-ig szóló aktualizált nemzetileg meghatározott hozzájárulását. NYOMATÉKOSÍTJA, hogy a Bizottság becslése szerint az „Irány az 55%!” jogalkotási csomag teljes körű végrehajtása lehetővé tenné az EU és annak tagállamai számára, hogy túlteljesítsék az EU azon kibocsátáscsökkentési célértékét, amely 2030-ra az 1990-es szintekhez képest legalább 55 %-os nettó belföldi ÜHG-kibocsátáscsökkentést irányoz elő. E tekintetben KIEMELI az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag gyors és teljes körű végrehajtásának fontosságát, szem előtt tartva, hogy ez olyan lehetőségekkel és kihívásokkal jár, amelyekkel foglalkozni kell;

26. ISMÉTELTEN felszólít arra, hogy az energiarendszerekben igazságos, szervezett és méltányos módon, az 1,5 °C-os pályához igazodva kell megvalósítani a fosszilis tüzelőanyagokról való átállást, felgyorsítva a fellépést ebben a döntő fontosságú évtizedben, hogy ezáltal 2050-re – a tudományos ismeretekkel összhangban – el lehessen érni a nettó zéró üvegházhatásúgáz-kibocsátást. ISMÉTELTEN sürgeti, hogy 2030-ig globális szinten növekedjen háromszorosára a megújulóenergia-kapacitás és kétszeresére az energiahatékonyság-javító intézkedések átlagos éves üteme, valamint hogy gyorsuljon fel a kibocsátásmentes, illetve alacsony kibocsátású technológiák bevezetésének üteme. SZORGALMAZZA, hogy a lehető leghamarabb kerüljön sor a fosszilis tüzelőanyagokhoz kapcsolódó olyan támogatások fokozatos kivezetésére, amelyek nem az energiaszegénység vagy az igazságos átmenet kezelését szolgálják. E tekintetben HANGSÚLYOZZA, hogy az említett célértékeknek világszerte energiamegtakarítással és a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiatermelés és -fogyasztás fokozatos kivezetésével kell együtt járniuk, valamint KIEMELI, hogy az egyesült arab emírségek konszenzus részeként elfogadott, az energiával kapcsolatos globális erőfeszítések összességének nemzeti szinten meghatározott módon, az egyes országok energiaszerkezetének tiszteletben tartása mellett történő végrehajtásával összefüggésben a Felek felkérést kaptak arra, hogy a globális értékelés 28. pontjával összhangban vegyenek részt a kibocsátásmentes, illetve alacsony kibocsátású technológiák bevezetésének felgyorsítására irányuló globális erőfeszítésekben. Emellett HANGSÚLYOZZA, hogy fel kell gyorsítani az ipar dekarbonizációját, és el kell kerülni a kibocsátás szempontjából való bezáródást a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatokban, továbbá ÜDVÖZLI az e területre vonatkozó nemzetközi kezdeményezések terén elért eredményeket;

27. KIEMELI, hogy fontos világszerte fokozatosan kivezetni a kibocsátáscsökkentés nélküli fosszilis tüzelőanyagokat, és fontos, hogy ezek felhasználása már ebben az évtizedben tetőzzön, majd csökkenjen annak érdekében, hogy meg lehessen valósítani az IPCC által meghatározottak szerinti, szükséges mérséklést. Ezzel összefüggésben HANGSÚLYOZZA annak fontosságát, hogy az energiaágazat már jóval 2050 előtt túlnyomórészt mentes legyen a fosszilis tüzelőanyagoktól, valamint hogy fontos törekedni arra, hogy a 2030-as években megvalósuljon a teljes mértékben vagy túlnyomórészt dekarbonizált globális villamosenergia-rendszer, kizárva a széntüzeléssel alapuló új energia-előállítást, tekintve, hogy az említett ágazatban már jelenleg is széles körben rendelkezésre állnak a nulla nettó kibocsátásra irányuló költséghatékony intézkedések, amelyek számos előnnyel járnak, többek között a fenntartható fejlődés, az emberi egészség és a levegőminőség, a munkahelyteremtés, valamint az energiabiztonság szempontjából; továbbá KIEMELI annak fontosságát, hogy világszerte fokozatosan kivezetésre kerüljön a meglévő, kibocsátáscsökkentés nélküli szénalapú villamosenergia-termelés az energiarendszerekben, hozzájárulva ezáltal ahhoz, hogy az 1,5 °C-os hőmérsékleti cél elérhető közelségben maradjon. Ezenfelül KIEMELI, hogy csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre olyan kibocsátáscsökkentési technológiák, amelyek nem károsítják jelentős mértékben a környezetet, és azokat elsősorban a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatokból származó kibocsátások csökkentésére kell felhasználni, valamint hogy az eltávolítási technológiáknak hozzá kell járulniuk a globális szintű negatív kibocsátásokhoz, továbbá HANGSÚLYOZZA, hogy ezeket – különösen a mostani, kritikus évtizedben – nem szabad az éghajlat-politikai fellépés késleltetésére használni olyan ágazatokban, ahol megvalósítható, hatékony és költséghatékony mérséklési alternatívák állnak rendelkezésre. ELISMERI ugyanakkor a kibocsátáscsökkentési technológiák fejlesztése terén elért eredményeket, valamint e technológiák jövőbeli potenciális szerepét a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatok kibocsátásának csökkentésében, a dekarbonizáció felgyorsításában és a klímasemlegesség 2050-re történő megvalósításában. FELSZÓLÍT minden felet, különösen más meghatározó gazdaságokat, hogy belföldi terveik, szakpolitikáik és intézkedéseik kidolgozása és végrehajtása révén valósítsák meg hozzájárulásukat az energiarendszerekben a fosszilis tüzelőanyagokról történő globális átálláshoz. HANGSÚLYOZZA, hogy az olaj- és gáziparnak vezető szerepet kell vállalnia az ÜHG-kibocsátások csökkentéséhez elengedhetetlen globális erőfeszítések terén. KIEMELI a költséghatékony metánkibocsátás-csökkentési potenciált a fosszilis tüzelőanyagok kitermelése, előállítása és szállítása során, valamint a mezőgazdasági és a hulladékágazatban. ELKÖTELEZI MAGÁT amellet, hogy olyan ügynökségek bevonásával, mint amilyen például az IEA és az IRENA, együttműködik az UNFCCC-vel annak biztosítása érdekében, hogy a COP 28 keretében tett vállalásoknak megfelelően átlátható módon és kellő időben sor kerüljön a jelentéstételre a megújulóenergia-kapacitás globális szinten történő megháromszorozása, valamint az energiahatékonyság-javulás globális átlagos éves arányának 2030-ig történő megkétszerezése tekintetében;

28. HANGSÚLYOZZA az olyan támogató infrastruktúrák szükségességét, mint az átviteli és elosztó villamosenergia-hálózatok, a villamosenergia-összeköttetések és az energiatárolási célú infrastruktúra, valamint hangsúlyozza ezek jelentőségét az energiához való hozzáférés, a versenyképesség, a megfizethető energiaszámlák, az energiabiztonság, a rendszerek rugalmasságának növelése, a villamosítás és a keresletoldali szabályozás szempontjából. TÁMOGATJA a készségfejlesztés további erősítését, az energetikai átmenet előnyeinek biztosításában katalizátorszerepet betöltő zöld munkahelyek létrehozásának előmozdítását, valamint az energetikai átmenet felgyorsítása érdekében a megbízható, diverzifikált, fenntartható, felelősségteljes, erőforrás-hatékony és igazságos globális, regionális és helyi ellátási és értékláncok kialakítására és megerősítésére irányuló globális erőfeszítéseket;
29. HANGSÚLYOZZA, hogy a nemzetileg meghatározott hozzájárulások következő körének az előrehaladást és a lehető legmagasabb szintű ambíciót kell tükröznie; és FELSZÓLÍT ARRA, hogy ezeket a nemzetileg meghatározott hozzájárulásokat – a legújabb tudományos ismeretek fényében – hozzáák összhangba a globális értékelésről szóló határozattal és az 1,5 °C-os hőmérsékleti céllal, továbbá jelenítsenek meg azokban a gazdaság egészére kiterjedő és abszolút, az összes ÜHG-t, ágazatot és kategóriát magukban foglaló kibocsátáscsökkentési célokat, és támasszák alá őket szakpolitikai intézkedésekkel, valamint ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy az egyesült arab emírségeki konszenzus ösztönzi a feleket, hogy a Párizsi Megállapodás részes feleinek üléseként szolgáló konferencia 3. ülésén elfogadott 6. határozat (6/CMA.3.) 2. pontjának megfelelően 2025-ben tegyék közzé nemzetileg meghatározott hozzájárulásaikat 2035-ig bezárólag. MEGISMÉTLI az IPCC következtetéseit, amelyek értelmében rendelkezésre állnak megoldások a hőmérséklet-emelkedés 1,5 °C-ra történő korlátozására, és a partnerekkel együttműködve biztosítani fogja, hogy ezek a megoldások a nemzetileg meghatározott hozzájárulások következő fordulójaiban is tükröződjének. ELKÖTELEZETT amellet, hogy ambiciózus nemzetileg meghatározott hozzájárulások kidolgozása és végrehajtása érdekében együttműködjön partnerországokkal, fejlesztési partnerekkel és nemzetközi szervezetekkel, például az NDC-kkel kapcsolatos partnerséggel;
30. ÜDVÖZLI az Európa 2040-re kitűzött éghajlat-politikai céljáról, valamint a legkésőbb 2050-ig megvalósítandó klímasemlegesség felé vezető útvjáról szóló bizottsági közlemény közzétételét, és NYUGTÁZZA a közleményben a tudományos ismeretekkel összhangban megfogalmazott ajánlásokat. MEGÁLLAPÍTJA, hogy a közlemény alapot kínál a vitához, és – összhangban a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségekkel és a globális értékelés eredményeivel – kiindulópontként szolgál a 2040-re vonatkozó uniós célértékkel és a következő, jóval a COP 30 előtt benyújtandó nemzetileg meghatározott hozzájárulással kapcsolatos döntéshez, amelynek révén az EU jó példával kíván elől járni; a Bizottság által előterjesztendő kibocsátáscsökkentési célértéket kell alapul venni, amelyről az EU belső eljárásaival összhangban kell megállapodni, és eközben a célérték teljesítésének előfeltételein is munkálkodni kell. FELKÉRI TOVÁBBÁ a többi nemzetközi partnert, különösen a nagy kibocsátókat, hogy fokozzák saját ambícióikat, hogy a világot az 1,5 °C-os hőmérsékleti céllal összhangban lévő pályára lehessen állítani;

31. HANGSÚLYOZZA a stabil és kiszámítható szakpolitikai keret fontosságát annak érdekében, hogy egyértelműséget lehessen biztosítani a beruházók – többek között a vállalkozások, a polgárok és a szakpolitikai döntéshozók számára –, valamint azt, hogy kellő időben döntést kell hozni egy 2040-re vonatkozó köztes célértékről, összhangban az európai klímarendeletről és a Párizsi Megállapodás szerinti kötelezettségvállalásokkal, továbbá az 1,5 fokos hőmérsékleti céllal, figyelembe véve a globális értékelés eredményeit. ÜDVÖZLI a 8. környezetvédelmi cselekvési program féldős értékelését; HANGSÚLYOZZA, hogy az európai zöld megállapodást követően elfogadott jogalkotási aktusok további végrehajtása döntő szerepet játszik majd a 8. környezetvédelmi cselekvési program kiemelt célkitűzései teljesítése terén, valamint hangsúlyozza azt is, hogy e végrehajtás során figyelembe kell venni az érzékeny ágazatokra gyakorolt társadalmi-gazdasági hatásokat;
32. ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy az éghajlatváltozás globális szintű sikeres kezeléséhez elengedhetetlen az erős, szabályokon alapuló multilateralizmuson keresztül megvalósuló nemzetközi szerepvállalás. EMLÉKEZTET az uniós zöld diplomáciáról szóló, 2024. március 18-i tanácsi következtetésekre¹, és e tekintetben ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy elkötelezett amellett, hogy aktív európai zöld-, klíma- és energiadiplomáciát folytatva szorosan együttműködjön a nemzetközi partnerekkel a globális szintű, igazságos és inkluzív átmenet felgyorsítása érdekében;
33. KIEMELI a fejlődő országokkal – többek között a kapacitásépítés, valamint a minden forrásból származó technikai és pénzügyi segítségnyújtás révén – folytatandó hatékony együttműködés fontosságát az éghajlatváltozásból eredő kihívások és az éghajlatváltozás hatásainak kezelése, továbbá a klímasemleges és reziliens gazdaságra való áttérés előnyeinek biztosítása érdekében;
34. TUDOMÁSUL VESZI az IPCC megállapításait, amelyek szerint a klímareziliens fejlődés integrálja az alkalmazkodást és a mérséklést a fenntartható fejlődésnek a fokozott nemzetközi együttműködés révén megvalósuló, mindenkire kiterjedő előmozdítása érdekében. HANGSÚLYOZZA, hogy a szén-dioxid-kibocsátást korlátozó mérséklési intézkedések – egyéb üvegházhatású gázok kibocsátásának erőteljes csökkentésével együtt – csökkentik a felmelegedés ütemét és mértékét, növelve a tervezés hatékonyságát és a tervezésre való képességet. ALÁHÚZZA, hogy az éghajlatváltozás ütemének és mértékének fokozódása növeli az alkalmazkodási korlátok túllépésének valószínűségét, ezért KIEMELI, hogy a mérséklés és az alkalmazkodás az éghajlatváltozás elleni küzdelem egymást kiegészítő és alapvető elemei, továbbá SÜRGETI, hogy globális szinten jelentős, gyors és tartós, az 1,5 °C-os pályához igazodó, legalább nettó nulla szén-dioxid-kibocsátást elérő kibocsátáscsökkentésre kerüljön sor annak érdekében, hogy megőrizhessük alkalmazkodóképességünket;

¹ 7865/24.

35. TISZTÁBAN VAN azzal, hogy egyre fontosabb feladatot jelent az alkalmazkodóképesség megerősítése, a reziliencia kiépítése és az éghajlatváltozással szembeni sérülékenység csökkentése, valamint HANGSÚLYOZZA a holisztikus, inkluzív és hatékonyan végrehajtott nemzeti alkalmazkodási stratégiák és tervek központi szerepét. FELHÍVJA az összes Felet, hogy tegyenek nagyobb erőfeszítéseket az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásnak és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciának a vonatkozó és meglévő szakpolitikákba, ágazatokba, programokba és tevékenységekbe történő beépítésére és általános érvényesítésére, mivel ezek az erőfeszítések döntő fontosságúak az éghajlatváltozás jelentette növekvő fenyegetésekkel szembeni fellépéshez. KIEMELI, hogy az EU támogatást biztosít az éghajlatváltozás hatásaira való nemzetközi szintű felkészültség, illetve az e hatásokkal szembeni nemzetközi szintű reziliencia eléréséhez és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens beruházások előmozdítására irányuló szakpolitikákhoz és ösztönzőkhöz, valamint felhívja a figyelmet a partnerországoknak mindenekelőtt olyan tevékenységekhez nyújtott célzott támogatásra, amelyek hozzájárulnak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szakpolitikai ciklusa különböző szakaszainak (kockázatértékelés, tervezés, végrehajtás, nyomon követés, értékelés és tanulás) a végrehajtásához;
36. NYOMATÉKOSÍTJA, hogy az éghajlati kockázatok átfogó kezelése kulcsfontosságú az éghajlatváltozás hatásaival szembeni hosszú távú reziliencia megteremtése, valamint az éghajlatváltozás negatív hatásaihoz kapcsolódó veszteségek és károk megelőzése, minimalizálása és kezelése tekintetében. KIEMELI, hogy az EU és tagállamai folyamatos erőfeszítéseket tesznek arra, hogy megelőzzék és csökkentsék az éghajlatváltozásból fakadó kockázatokat, az Unión belül és azon kívül egyaránt, amint azt az összes tagállam alkalmazkodási stratégiájának és tervének a megfogalmazása és végrehajtása, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló európai küldetés (*European Mission on Adaptation*) előmozdítása és az uniós alkalmazkodási stratégia végrehajtása is tükrözi. ÜDVÖZLI az európai éghajlati kockázatértékelést (EUCRA) és az éghajlati kockázatok kezeléséről szóló bizottsági közleményt, amelyek segíteni fogják az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikai prioritások meghatározását Európában, valamint a klímaérzékeny ágazatok szakpolitikai fejlesztését, továbbá nagy aggodalommal VESZI TUDOMÁSUL az említett dokumentumokban foglalt, az éghajlatváltozás által a polgárok, a pénzügyi rendszer és az egész gazdaság tekintetében jelentett közvetlen veszélyekkel és kockázatokkal kapcsolatos megállapításokat, valamint azt, hogy az azonosított kockázatok közül sok kritikus szintet ért el, és sürgős és határozott intézkedést követel;

37. HANGSÚLYOZZA, hogy a globális hőmérséklet-emelkedés 1,5 °C-ra történő korlátozása alapvető fontosságú ahhoz, hogy meg lehessen előzni, valamint minimalizálni és kezelni lehessen az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaival kapcsolatba hozható veszteségeket és károkat. ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy az EU a Párizsi Megállapodás 8. cikkével összhangban határozottan elkötelezett a veszteségek és károk megelőzésére, minimalizálására és kezelésére irányuló fellépés fokozása mellett. KIEMELI, hogy a veszteségekre és a károkra való reagálás tekintetében nem létezik egyetlen eszköz, és a reagálási eszközök sokaságát meg kell erősíteni a veszteségekre és károkra való reagálás meglévő és új megoldásai közötti szinergiák és koherencia globális szintű javítása mellett;
38. TUDOMÁSUL VESZI a Veszteség- és Kárenyhítési Alap működőképessé tételének megkezdésére irányuló, Dubajban és azt követően tett vállalásokat; e tekintetben ÜDVÖZLI az alap igazgatótanácsa által az alap irányítási és intézményi szabályozásainak időben történő véglegesítése érdekében végzett munkát; HANGSÚLYOZZA, hogy az alapnak a finanszírozási megállapodásokkal koherens módon kell működnie, felhasználva a meglévő mechanizmusokat, például az éghajlatváltozással kapcsolatos veszteségek és károk orvoslására szolgáló Varsói Nemzetközi Mechanizmust, annak végrehajtó bizottságát és santiagoói hálózatát. ALÁHÚZZA az új finanszírozási megállapodások, köztük az alap gyors működőképessé tételének fontosságát a meglévő és új környezettel összefüggésben, annak érdekében, hogy támogatást nyújtsanak az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaival szemben különösen sérülékeny helyzetű fejlődő országoknak, valamint annak érdekében, hogy önkéntes alapon továbbra is támogatást nyújtsanak a finanszírozási források széles skálájából, beleértve az állami, magán- és innovatív forrásokból származó vissza nem térítendő támogatásokat és kedvezményes hiteleket. Továbbá FELSZÓLÍTTJA az összes vonatkozó kezdeményezést és intézményt, például a multilaterális fejlesztési bankokat, a nemzetközi pénzügyi szervezeteket, a klímaalapokat, az ENSZ ügynökségeit, a kétoldalú ügynökségeket és más érintett érdekelt feleket, hogy megbízatásuk keretein belül vállaljanak szerepet a veszteségek és károk kezelésében, valamint koherens és összehangolt módon nyújtsanak támogatást ezekhez az erőfeszítésekhez;

39. ELISMERI, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelem közfinanszírozása, beleértve a nemzetközi klímafinanszírozást is, továbbra is kritikus fontosságú a sérülékeny helyzetű – különösen az éghajlatváltozás hatásai által aránytalanul érintett – országok és közösségek támogatása szempontjából, mindenekelőtt a legkevésbé fejlett országokban és a fejlődő kis szigetállamokban, az alkalmazkodás tekintetében is. KIEMELI a hivatalos fejlesztési támogatás hatékony és katalizátorként való felhasználásának fontosságát a más forrásokból származó források mozgósítása érdekében. HANGSÚLYOZZA azokat a jelenlegi kihívásokat, amelyekkel számos fejlődő ország – köztük különösen a jelentős kapacitási korlátokkal rendelkezők – szembesül a klímafinanszírozáshoz való hozzáférés terén, és kiemeli, hogy további erőfeszítésekre van szükség e kihívások kezelése érdekében, hogy az ambiciózus nemzetileg meghatározott hozzájárulásokat megfogalmazó fejlődő országok fel tudják gyorsítani hazai éghajlatvédelmi átállásukat és energetikai átmenetüket, és meg tudják erősíteni az éghajlatváltozás hatásaival szembeni nemzeti rezilienciájukat;
40. ÜDVÖZLI, hogy a fejlett országok – az éghajlatváltozás mérséklését célzó érdemi intézkedések és a végrehajtás átláthatósága összefüggésében – teljesítették azt a kollektív célt, hogy 100 milliárd USD-t biztosítsanak a fejlődő országok számára az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozására, és amelynek keretében 2022-ben 115,9 milliárd USD-t bocsátottak rendelkezésre és mozgósítottak. EMLÉKEZTET az EU és tagállamai által e tekintetben nyújtott jelentős hozzájárulásra, és ÚJÓLAG MEGERŐSÍTI elkötelezettségüket a cél 2025-ig történő folyamatos teljesítése iránt. Hasonlóképpen ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA az éghajlatváltozásra, a biológiai sokféleségre és a fenntartható földgazdálkodásra vonatkozó menetredekkel kapcsolatos finanszírozás közötti szinergiák további fokozása iránti elkötelezettséget; ELISMERI, hogy azonosítani kell és ki kell aknázni a meglévő és az új és innovatív finanszírozási forrásokat, a fosszilis tüzelőanyagok ágazatán belül is, annak érdekében, hogy a leginkább sérülékeny helyzetű országok támogatást kapjanak az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozással szembeni reziliencia kiépítéséhez; ELISMERI továbbá, hogy tovább kell javítani az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásának a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő jellegét;
41. TUDATÁBAN VAN ANNAK, hogy növelni kell a finanszírozást a reziliencia kiépítése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodóképesség fokozása érdekében. ÚJÓLAG MEGERŐSÍTI az EU és tagállamai azon elhatározását, hogy reagáljanak annak sürgős szükségességére, hogy 2025-re a 2019-es szinthez képest megkétszerezzék az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából a fejlett országok által a fejlődő országoknak nyújtott kollektív finanszírozást. HANGSÚLYOZZA, hogy a nemzetközi kedvezményes finanszírozás és a belföldi közfinanszírozás döntő szerepet játszik az alkalmazkodási erőfeszítések megfelelő programozás, tervezés és költségvetés-tervezés révén történő támogatásában és ösztönzésében, ami javítja a magánfinanszírozáshoz való hozzáférést és integrálja azt;

42. ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy a Párizsi Megállapodás egyik alapvető célja, hogy a pénzügyi források globális áramlása összhangba kerüljön az alacsony ÜHG-kibocsátások jellemezte és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődést célzó pályával. HANGSÚLYOZZA, hogy ehhez globális és sürgős fellépésre van szükség, amely magában foglalja a nemzetközi pénzügyi struktúra folyamatos és felgyorsított reformját; ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy a közfinanszírozás önmagában nem képes biztosítani a klímasemleges és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens globális gazdaság megvalósításához szükséges finanszírozási szinteket, továbbá hogy a sikeres és igazságos átmenethez elengedhetetlen, hogy a klímafinanszírozás céljára magánforrásokat és innovatív forrásokat is mozgósítsanak. HANGSÚLYOZZA, hogy a zöld átálláshoz szükséges beruházások legnagyobb részét magánberuházások révén kell megvalósítani, és ELISMERI, hogy ezek az erőfeszítések magukban foglalják a hazai és a nemzetközi pénzügyi rendszerek összehangolását valamennyi országban annak érdekében, hogy a köz- és magánforrások áramlását az éghajlatra káros, kibocsátásintenzív tevékenységekről az alacsony ÜHG-kibocsátással járó és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődés felé tereljék. KIEMELI, hogy a magánszektor olyan hatékony és hiteles szakpolitikai keretek révén kell széles körben mozgósítani, amelyek képesek orvosolni a piaci hiányosságokat és felszámolni más akadályokat a beruházások élénkítése érdekében. ÖSZTÖNZI valamennyi Felet az éghajlat-politikai fellépés céljából nyújtott és mozgósított köz- és magánfinanszírozásról való átlátható és robusztus jelentéstétel javítására, és ezzel összefüggésben ELISMERI, hogy előre kell lépni a pénzügyi források áramlása összehangolásának végrehajtása, monitoringja és nyomonkövetése terén, továbbá hogy a piaci szereplőket következetes, összehasonlítható és megbízható információkkal kell ellátni. Mély aggodalommal VESZI TUDOMÁSUL a továbbra is olyan tevékenységeket támogató magánfinanszírozás mértékét, amelyek nincsenek összhangban a Párizsi Megállapodással, különösen a fossziliztüzelőanyag-ágazatban, és azokat a káros ösztönzőket, amelyek annak ellenére léteznek továbbra is, hogy Glasgow-ban döntés született ezek fokozatos kivezetéséről, Párizsban pedig – a 2. cikk 1. bekezdésének c) pontja értelmében – a pénzügyi források áramlásának az éghajlat-politikai erőfeszítésekhez való hozzáigazításáról, amihez többek között világszerte csökkenteni kell a fosszilis tüzelőanyagok infrastruktúrájával kapcsolatos beruházásokat, bár bizonyos beruházásokra szükség van ezen a területen, többek között az infrastruktúra átalakítása és időtállóvá tétele tekintetében, ami összeegyeztethető az 1,5 °C-os pályával; ELISMERI az IPCC megállapításait, amelyek értelmében a fosszilis tüzelőanyagokat célzó köz- és magánfinanszírozás mértéke még mindig meghaladja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és annak mérséklését célzó finanszírozását;

43. SÜRGETI a multilaterális fejlesztési bankokat és más nemzetközi pénzügyi szervezeteket, hogy megbízatásuk keretein belül fokozzák erőfeszítéseiket a globális értékelés eredményeinek megvalósítása érdekében, többek között a magánforrásból származó klímafinanszírozás fokozott mozgósítása, valamint a klímafinanszírozás hatékony felhasználását biztosító, kedvező környezet javítását célzó intézkedések révén, továbbá stratégiáiknak, tevékenységeiknek és beruházásaiknak a Párizsi Megállapodás céljaival történő összehangolása révén, többek között azáltal, hogy a nemzetközi pénzügyi struktúra szélesebb körű reformjának részeként végrehajtják a szükséges reformokat annak érdekében, hogy minden pénzügyiforrás-áramlás összhangban álljon az alacsony ÜHG-kibocsátás és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődés felé vezető pályával, valamint a klímafinanszírozás mértékének és hatékonyságának folyamatos növelése és az ahhoz való egyszerűsített hozzáférés érdekében. ÜDVÖZLI a multilaterális fejlesztési bankok arra irányuló folyamatos erőfeszítéseit, hogy növeljék a klímafinanszírozáshoz történő hozzájárulásukat, összehangolják a hitelezést és a műveleteket a Párizsi Megállapodás céljaival, és továbbfejlesszék a klímafinanszírozás teljesítményére és eredményeire vonatkozó nyomon követésre és jelentéstételre vonatkozó közös megközelítésüket, valamint a multilaterális fejlesztési bankok Párizsi Megállapodással való összehangolásra vonatkozó közös módszertanát, a G20-ak tőkemegfelelési keretének felülvizsgálatát és egyéb olyan stratégiák felülvizsgálatát, amelyeket több kulcsfontosságú multilaterális fejlesztési bank – többek között élenjáróként az Európai Beruházási Bank, valamint az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank és a Világbank-csoport – hozott létre, és FELSZÓLÍT ezek gyors végrehajtására. HANGSÚLYOZZA azt a fontos szerepet, amelyet a multilaterális fejlesztési bankoknak kell betölteniük a megújuló energiaforrásokra és az energiahatékonyságra vonatkozó globális célok 2030-ig történő elérésében annak érdekében, hogy hozzájáruljanak a fosszilis tüzelőanyagokról való igazságos és méltányos átálláshoz, lehetővé téve a fejlődő országokban és a feltörekvő gazdaságokban megvalósuló beruházások arányának növelését;
44. ÜDVÖZLI, hogy a globális értékelés elismeri a kormányok, a központi bankok, a kereskedelmi bankok, az intézményi befektetők és más pénzügyi szereplők szerepét az éghajlattal kapcsolatos pénzügyi kockázatok értékelésének és kezelésének javítása, valamint a klímafinanszírozáshoz való hozzáférés biztosítása vagy javítása terén valamennyi földrajzi régióban és ágazatban, és HANGSÚLYOZZA, hogy innovatív lehetőségeket kell feltárni az éghajlat-politikai intézkedések kedvezményes finanszírozási forrásainak kiszélesítésére, ideértve többek között a szén-dioxid-árazást, továbbá az éghajlat-politikai intézkedések végrehajtását és ezáltal a káros ösztönzők csökkentését lehetővé tévő adókat. ÜDVÖZLI az adóssággal, a természettel és az éghajlattal foglalkozó globális szakértői felülvizsgálat, valamint a „Párizsi Paktum az Emberekért és a Bolygóért” elnevezésű csúcstalálkozó munkáját;

45. HANGSÚLYOZZA, hogy a szén-dioxid-árazás hatékonyan csökkenti a kibocsátásokat, ösztönzi a zöld beruházásokat és egyszerre alakítja át az energia- és az ipari ágazatokat, amint azt az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer is bizonyítja. FELKÉRI a partnereket, hogy működjenek együtt az EU-val a szén-dioxid-árazásra vonatkozó globális megközelítés kidolgozása érdekében, valamint TÁMOGATJA és ÖSZTÖNZI az összes joghatóságot, hogy vezessék be vagy fejlesszék saját nemzeti szén-dioxid-árazási mechanizmusait, hangsúlyozva azok potenciálját arra, hogy bevételeket generáljanak a nemzetileg meghatározott hozzájárulásaik végrehajtásának támogatására, többek között a szén-dioxid-árazási eszközöknek a „Cselekvési felhívás a Párizsi Megállapodáshoz igazodó szén-dioxid-piac kiépítésére” című dokumentummal való összehangolása, valamint az olyan nemzetközi kezdeményezésekben való részvétel útján, mint a pénzügyminiszterek éghajlat-politikai koalíciója, a bridgetowni kezdeményezés és az éghajlatváltozásról szóló nairobi nyilatkozat. HANGSÚLYOZZA, hogy fel kell lépni a globális szén-dioxid-árazás kiterjesztése érdekében;

NEM RÉSZES ÉRDEKELT FELEK, VALAMINT EGYÉB NEMZETKÖZI SZERVEZETEK ÉS FOLYAMATOK

46. HANGSÚLYOZZA a nem részes érdekelt felek – különösen a civil társadalom, az üzleti vállalkozások, a pénzügyi intézmények, a városok és a szubnacionális hatóságok, az őslakos népek, a helyi közösségek, a fiatalok és a kutatóintézetek – fellépésének fontosságát és szükségességét, az UNFCCC-folyamaton belüli fellépést is beleértve, és SZORGALMAZZA, hogy folytatólagosan tegyenek erőfeszítéseket a Párizsi Megállapodás tényleges végrehajtása és a globális értékelés eredményeinek megvalósítása érdekében, többek között a globális éghajlatvédelmi menetrend keretében. HANGSÚLYOZZA különösen a magánszektor és a magánfinanszírozás döntő szerepét. ÜDVÖZLI és ÖSZTÖNZI a két magas szinten élenjáró szereplő intenzív közreműködését az éghajlat-politikai fellépés támogatásában. ÜDVÖZLI továbbá az Unióban letelepedett üzleti szereplők erőteljes szerepvállalását az éghajlat-politikai fellépés globális felgyorsítására irányuló megoldások biztosításában. TUDOMÁSUL VESZI a civil társadalom, különösen a gyermekek és a fiatalok által megfogalmazott azon határozott felhívásokat, amelyek a generációk közötti méltányosságra tekintettel lévő, ambiciózusabb éghajlat-politikai fellépést sürgetnek, továbbá azt, hogy a polgárok igényeit figyelembe vevő, társadalmilag előnyös ökológiai átmenetet kell megvalósítani; ezzel összefüggésben ELISMERI a nyilvánosság inkluzív részvételének, az információkhoz való hozzáférésnek, valamint a tevékeny szerepvállalást lehetővé tevő környezetek létrehozásának a szükségességét az éghajlat-politikai fellépés tervezése és végrehajtása során. ALÁHÚZZA az éghajlatváltozással kapcsolatos oktatás, képzés, közéleti részvétel és nemzetközi együttműködés fontosságát, az éghajlat-politikai szerepvállalás lehetővé tételére irányuló fellépéssel összhangban;

47. a globális értékeléssel összhangban SÜRGETI a fenntartható életmódokra, valamint a fenntartható fogyasztási és termelési mintákra való átállásra irányuló megoldásokat, többek között a körforgásos gazdaságra vonatkozó megközelítések révén; TUDATÁBAN VAN a műanyaggyártás növekvő fossziliztüzelőanyag- és energiaigényének, valamint az éghajlatváltozással való összefüggéseknek és azoknak a káros hatásoknak, amelyeket a műanyagszennyezés az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia, az emberi egészség és az ökoszisztémák tekintetében kifejt. FELSZÓLÍT a környezet műanyagokkal történő szennyezésének a megszüntetésére, és ÜDVÖZLI a műanyagszennyezés megszüntetéséről szóló, jogilag kötelező erejű nemzetközi eszköz létrehozásával foglalkozó kormányközi tárgyalóbizottság munkáját;
48. TUDATÁBAN VAN a helyi és regionális önkormányzatok által a társadalmilag igazságos éghajlat-politikai fellépés felgyorsítása és kiszélesítése terén betöltött vezető szerepnek és feladatköröknek. Olyan megoldásokat SÜRGET, amelyek tükrözik a fenntartható életmódokra, valamint a fenntartható fogyasztási és termelési mintákra való átállás fontosságát, és SZORGALMAZZA, hogy – többek között a körforgásos gazdaságra vonatkozó megközelítések révén – a polgárokat hatékonyan be kell vonni az ilyen életmódokra való átállásba, továbbá HANGSÚLYOZZA, hogy fokozott együttműködésre van szükség a helyi és regionális önkormányzatokkal és közösségekkel a nemzetileg meghatározott hozzájárulások, a nemzeti alkalmazkodási tervek és stratégiák, valamint az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló hosszú távú fejlesztési stratégiák kidolgozása és végrehajtása során;
49. EMLÉKEZTET arra, hogy a nemzetközi légi közlekedésből és tengeri szállításból származó kibocsátásokat hatékonyan kezelni kell, és végső soron nettó nullára kell csökkenteni. ÜDVÖZLI a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) által a módosított ÜHG-stratégiája terén elért eredményeket, mely stratégia a nemzetközi hajózás terén a nulla nettó ÜHG-kibocsátás 2050-ig történő elérésére, vagy 2050 körüli elérésére vonatkozó – 2030-ra és 2040-re indikatív köztes célokat kitűző – fokozott közös törekvést tartalmaz. Az ÜHG-stratégia új ambíciószintet is tartalmaz a nulla és közel nulla ÜHG-kibocsátású alternatív technológiák, üzemanyagok vagy energiaforrások 2030-ig történő elterjedésére vonatkozóan. ÖSZTÖNZI az IMO-t, hogy folytassa az arra irányuló munkáját, hogy 2025-ig olyan középtávú intézkedéseket dolgozzon ki és fogadjon el, amelyek biztosítják a stratégia valamennyi céljának teljesülését, és magukban foglalják a tengeri hajózásban használatos üzemanyagok ÜHG-intenzitásának fokozatos csökkentését szabályozó szabványt, valamint a tengerészeti ÜHG-kibocsátásokra vonatkozó árképzési mechanizmust. FELHÍVJA a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) tagállamait, hogy legkésőbb a 2025-ös ICAO-közgyűlésen állapodjanak meg a CORSIA ambíciószintjének növeléséről, összhangban annak hosszú távú törekvéssel, a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek elérése érdekében;

50. ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy az 1,5 °C-os hőmérsékleti cél elérése szempontjából kritikus fontosságú megőrizni, védeni és helyreállítani a természetet, valamint a tengeri, édesvízi, part menti és szárazföldi ökoszisztémákat, többek között az erdőirtás és az erdőpusztulás 2030-ig történő megállítására és visszafordítására irányuló fokozott erőfeszítések, valamint az óceánok, a part menti és édesvízi ökoszisztémák megőrzése és helyreállítása révén, továbbá ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA a hegyvidéki ökoszisztémák mint az éghajlatváltozás szempontjából különösen érzékeny – a globális értékelésben is ilyenként elismert – régiók megőrzésének kritikus fontosságát, EMLÉKEZTETVE arra, hogy ösztönzi az óceánalapú éghajlat-politikai fellépés további erősítését, és ÜDVÖZÖLVE az óceánokról és az éghajlatváltozásról szóló, az UNFCCC keretében folytatott éves párbeszédet;
51. KIEMELI, hogy kezelni kell a víz és az éghajlat közötti összefüggésrendszert. Ezzel összefüggésben EMLÉKEZTET a „Vízügyi kérdések az Unió külső tevékenységében” című tanácsi következtetésekre² és az Európai Tanács következtetéseire³, amelyek értelmében fokozott uniós és globális fellépésre van szükség a vízpolitika terén, és amelyek hangsúlyozzák a vízellátás biztonságára vonatkozó stratégiai megközelítés jelentőségét. ELISMERI a vízi ökoszisztémák, különösen a vizes élőhelyek és a part menti ökoszisztémák központi szerepét az éghajlatváltozás mérséklésében és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban, valamint a vízkészletek védelmének, helyreállításának és az azokkal való fenntartható gazdálkodásnak a szükségességét, és e tekintetben a természetalapú megoldásokra és az ökoszisztéma-alapú megközelítésekre való összpontosítást az éghajlatváltozás negatív hatásainak minimalizálása és az alkalmazkodóképesség növelése érdekében. ÜDVÖZLI az ENSZ 2023. évi vízügyi konferenciájának eredményeit, annak vízügyi cselekvési menetrendjét, a vízügyi egyezmény végrehajtását, valamint a vízre és az alapvető köztisztaságra vonatkozó rendszerszintű ENSZ-stratégiának a többek között a vízi és édesvízi ökoszisztémák szempontjainak a vonatkozó ENSZ-folyamatokban történő általános érvényesítése révén történő végrehajtását. ELISMERI, hogy a területrendezés központi szerepet játszik az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban, például a tevékenységek tervezésekor az éghajlatváltozás miatti vízhiány és árvíz kockázatok figyelembevétele révén.
52. MEGÁLLAPÍTJA, hogy példátlan módon megnövekedett a szélsőséges éghajlati események, az időjárási mintázatokban bekövetkező változások és a természeti katasztrófák gyakorisága és nagyságrendje – amely jelenségek a tárgyi és a szellemi kulturális örökséget is károsítják –, valamint hogy a kultúra és a kulturális örökség képes arra, hogy a társadalom minden szintjén növelje a tudatosságot és szinergiákat aktiváljon az éghajlatváltozással szembeni fellépés érdekében, és ÜDVÖZLI, hogy a kulturális örökség védelmét belefoglalták az éghajlatváltozással szembeni globális rezilienciára vonatkozó egyesült arab emírségei keretbe.

² 14108/21.

³ EUCO 4/23.